

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzetta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicoletto d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.000
Letna naročnina L 2.000
Letna inozemstvo L 3.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVI. - Štev. 12 (785)

Gorica - četrtek 19. marca 1964 - Trst

Posamezna številka L 40

NEKAJ SE GIBLJE

V odnosih med beograjsko vlado in katoliško Cerkvijo se nekaj novega dogaja, nekaj novega zori. Ali bo dozorelo in kdaj in kako bo dozorelo, to je drugo vprašanje. Znaki, ki kažejo na nekaj novega, bi bili naslednji: 1. Iz Jugoslavije so vsi škofje, ki so zaprosili vizum za udeležbo na vatikanskem koncilu II., tega tudi dobili. Jugoslavija je med vsemi državami s komunističnim režimom, v tem oziru edini primer.

2. Časopisi so poročali, da je papež Pavel VI. odlikoval jugoslovanskega veleposlanika v Rimu Iva Vejdova s križem reda sv. Silvestra.

3. Pavel VI. je poslal predsedniku Titu spominsko kolajno svojega kronanja in je nakazal deset tisoč dolarjev pomoči za po potresu prizadeto Skoplje.

4. Ob raznih priložnostih so bila srečanja med zastopniki Vatikanu in jugoslovanske vlade. Eno takih se je zgodilo ob Titovem potovanju v Južno Ameriko v Bolivijo, kjer sta se srečala apostolski nuncij in pa Tito. Pokojni papež Janez XXIII. je imel razgovor z jugoslovanskim veleposlanikom Vejdovom, ko so papežu podelili Balzanovo nagrado za mir.

5. Ko so jugoslovanski škofje bivali v Rimu za časa zasedanja koncila, so se udeležili neke skupne večerje na jugoslovanskem poslaštvu v Rimu.

6. Pretekli mesec je predsednik verske komisije v Ljubljani Kocijančič imel v gosteh vse slovenske ordinarije in pa večje število duhovnikov, članov CMD.

7. Z ozirom na te stike, ki so prodrli v javnost, je brez dvoma tudi z ozirom na druge, ki javnosti niso znani, so se že ponovno razširile novice, da se pripravlja konkordat ali vsaj kak modus vivendi med beograjsko vlado in Vatikanom. O tem je poročal tudi tržaški radio.

Kakor koli naj bo, v vrhovih se nekaj snuje. Med najvišjimi predstavniki jugoslovanskega episkopata in Vatikanom na eni strani ter med zastopniki jugoslovanske vlade na drugi so brez dvoma številni stiki in razgovori. Ali so to uradni ali poluradni ali samo prijateljski, ni mogoče s trditvijo reči. Da so taki stiki navezani, je danes dejstvo, ki ga kot kronisti zaznamujemo.

Drugo vprašanje je, kako daleč so pri teh razgovorih prišli. O tem nimamo do danes nobene uradne izjave, vse sloni na poročilih časopisnih agencij. Zato je pisanje nekaterih, da je na vidiku konkordat med Beogradom in Vatikanom, gotovo samo ugibanje in smo verjetno še daleč od njega.

KAKSEN PA JE DEJANSKI VERSKI POLOŽAJ V JUGOSLAVIJI?

Nekateri jugoslovanski in drugi časopisi so v zadnjem času večkrat pisali o verskem položaju v Jugoslaviji. Njihovo poročanje je bilo precej optimistično, posebno glede stanja katoliške Cerkve. Ni dvoma, da jim ne gre vsega verjeti, saj so se zmotili celo v tem, da pišejo o pok. zagrebškem nadškofu Šeperju, o katerem vemo, da še vedno živi in da je bil zadnje čase celo v Rimu kot član koncilne komisije. Vsekakor pa pisanje teh časopisov ni več sovražno usmerjeno in niti ne napadalo do katoliške Cerkve. Zdi se, da odraža mnenje jugoslovanske Zveze komunistov, da je vera v Jugoslaviji še vedno živo dejstvo in da so verske skupnosti med njimi zlasti še katoliška Cerkva — trdne organizacije, ki jih preganjanje prvih let po vojni ni strlo in še manj odpravilo ter je zato z njimi treba računati kot z danim dejstvom, posebno še ker je Jugoslavija »odprta« dežela, kamor zahaja na stotisoče tujcev in je poleg tega še močno politično povezana s tretjim blokom tako zvanih nevezanih držav. Tudi notranji politični položaj danes ne dovoljuje več partiji, da bi mogla administrativno postopati proti verskim skupnostim kot se je dogajalo prvih deset let po revoluciji. Položaj Cerkve se torej, hočeš nočeš, izboljšuje, kar se tiče zunanje odnosa med državnimi oblastmi in Cerkvijo.

KAJ PA Z VERSKO SVOBODO?

Drugo vprašanje pa je, ali uživajo v Jugoslaviji katoličani versko svobodo, kakor jo pojmujemo na demokratičnem Zapadu. Glede tega moremo mirno trditi, da smo se zelo, zelo daleč od take verske svobode. Vse kaže, da je verske svobode več v Srbiji, manj na Hrvaškem in najmanj v Sloveniji. Verska svoboda ni namreč v tem, da sme človek samo častiti svojega Boga v svetiščih in v svojem srcu, to je le svoboda kulta, svoboda bogočastja. Verska svoboda je nekaj odlično širšega. Verska svoboda je v tem, da sme državljan, pa naj bo v kateri koli službi, neovirano tudi v javnosti izpovedovati svojo vero in po njej živeti; da ga zaradi tega nihče ne sme smatrati za državljana nižje vrste ali mu krati kakih pravic. Tako je n. pr. v ZDA, kjer je prepričan in praktičen katoličan John F. Kennedy postal celo predsednik države.

Verska svoboda mora biti združena tudi s cerkveno svobodo, ki je v tem, da sme vsaka verska skupnost neovirano širiti svojo vero tudi v javnosti s pomočjo časopisov, knjig, revij, radia, televizije, javnih predavanj. Potem da sme ustanavljati šole, vzgojne zavode, zidati svetišča in sploh skrbeti za versko vzgojo svojih članov, zlasti mladine, z vsemi potrebnimi sredstvi. Cerkvena svoboda predpostavlja tudi, da sme Cerkve nemoteno vladati svojim vernikom po cerkvenih predstojnikih, vzgajati duhovniški naraščaj, ustanavljati redovne hiše, imeti bolnišnice in druge zavode. In še toliko drugih stvari, ki smo jih deležni verniki v svobodnih demokratičnih državah.

Ali je kaj take svobode v sedanji Jugoslaviji? Tisti, ki hodijo v Jugoslavijo, lahko sami pričajo, koliko je je. Vsekakor moramo ponoviti, da je tudi te svobode vendarle več v Srbiji in na Hrvaškem kot pa v Sloveniji. Tako poročajo časopisi, da izhaja v Beogradu mesečnik Blagovest v 45 tisoč izvodih. Mesečnik je zelo lep in lepo urejen ter bogat po vsebini. In vendar je v Srbiji le majhen odstotek katoličanov. V Sloveniji pa, kjer je vsaj do leta 1945 bivalo nad pol milijon katoličanov, imamo samo skromno Družino, ki je v resnici revna po vsebini in nezanimiva. V Srbiji so ostale redovnice po bolnišnicah, v Sloveniji so jih povsod izgnali. V Srbiji in na Hrvaškem hodijo redovniki in redovnice v redovnih oblekah, v Sloveniji pa bo težko našel katerega v redovni obleki itd.

Prave verske svobode, kot jo mi pojmujemo, v Jugoslaviji ni. Sedaj uživajo več svobode bogočastja, Cerkve uživa nekaj več pravic, toda smo še vedno daleč od resnične verske in prave cerkvene svobode. Če pa skuša Vatikan navezati diplomatske stike z beograjsko vlado, dela to prav zaradi tega, da bi tudi na ta način pomagal jugoslovanskim narodom do večje svobode ne samo bogočastja, nego tudi do verske in cerkvene svobode. In v tem oziru se zdi, da se nekaj giblje.

(r + r)

SESTRELITEV ameriškega letala

Prejšnji teden so Sovjeti v Vzhodni Nemčiji spet sestrelili neko ameriško vojaško letalo RB-66. Trije piloti, ki so bili v letalu, so se pravočasno rešili s padalom. Zaradi tega incidenta je sovjetska vlada ponovno obtožila ameriško vojninstvo. Ta pa zatrjuje, da je letalo po pomoči zašlo nad ozemlje Vzhodne Nemčije. Diplomatske vojne še ni konec, ker ameriška vlada zahteva izpušitev letalcev, medtem ko jih hočejo Sovjeti spraviti pred sodišče in obtožiti vojninstva. V teku so diplomatske pogajanja, zato ni še moči izreči, kako se bo zadeva zaključila. Po nekaterih vestih naj bi sovjetske oblasti bile pripravljene izpušiti ameriške letalce, če ti priznajo, da so imeli vojninske namene.

POLOŽAJ V ITALIJI

Ministrski predsednik Moro in podpredsednik Nenni sta zaključila prvo obdobje stikov z delavskimi sindikati na eni ter s predstavniki delodajavcev na drugi strani. Moro se je sestal ločeno z vsemi tremi delavskimi sindikati: CISL, UIL (demokratični) in CGIL (socialkomunistični). Vsi trije so se izrazili pripravljeni nadaljevati z vlado razgovore o težavah gospodarskega stanja v državi, vendar se predstavniki niso hoteli stoodstotno obvezati, da bodo podprli morebitne vladne pobude za izboljšanje sedanjega gospodarskega stanja.

Zastopniki delodajavcev (industrialcev in zemljiških posestnikov) so prav tako izrazili pripravljenost za sodelovanje z vlado. Zlasti predsednik konfindustrije Cicogna je izjavil, da bo sedanje gospodarsko stanje premagano in da zaradi tega ni treba pesimistično gledati v bodočnost.

V drugem obdobju se bodo vršili Morovi stiki v obliki dvostranskih razgovorov ob navzočnosti prizadejih ministrov. Če bo prišlo do sporazumnih izgovorov, bodo sledili tristranski razgovori med vlado, delavci in podjetniki.

SKRČENJE URNIKA PRI FIAT
Posledice zadnjih vladnih ukrepov za omejitve potrošnje so se že občutno pokazale pri nakupih avtomobilov. Prodaja avtomobilov FIAT se je v prvem tednu zmanjšala za 27%, v drugem pa kar za

40%. Očividno je, da je kupce oddaljila predvsem omejitev prodaje na obroke na samo 12 mesecev. Zaradi tega se je morala zmanjšati skupna proizvodnja in podjetje Fiat je pretekle dni sklenilo skrajšati delovni urnik od 48 na 44 ur tedensko.

Ta ukrep največjega italijanskega podjetja, ki zaposluje 127 tisoč oseb, je izzval vrsto negodovanj, zlasti med turinskimi prebivalci, za katero pomeni Fiat pljuča v gospodarskem življenju mesta. Vlada je zato spet znižala prometni davek na nove avtomobile.

ZBOROVANJE KPI

V Neaplju so imeli italijanski komunisti konferenco o organizacijskih vprašanjih partije, na kateri so govorniki poudarjali potrebo, da partija spremeni taktiko in strategijo in se reši politične osamljenosti, v katero je zašla po pristopu socialistov v vlado. V ta namen so nekateri zagovarjali tezo, da se morajo komunisti vključiti v vladno večino. To pa pomeni, da mora sedanja vlada levega centra odstopiti, ker da ni kos svojim nalogam, in prepustiti mesto novi, v kateri bi bili prisotni tudi komunisti. Po njihovem namreč ni mogoče rešiti brez pristanka komunistov glavnih italijanskih gospodarskih in političnih vprašanj.

FINANČNI KREDITI ITALIJI

Nekoliko novega poguma je italijanskim gospodarstvenikom prinesla vest, da sta minister Colombo in guverner Italijanske državne banke Carli dosegla znatno finančno pomoč v Ameriki. Ta se je namreč obvezala, da nakaže Italiji za eno milijardo dolarjev kredita, 250 milijonov pa jih bo dobila pri Mednarodnem denarnem fondu.

To je zelo vesela vest, saj bo s to pomočjo Italija mogla poravnati vse obveznosti do zunanjih držav zaradi svoje pasivne trgovinske bilance iz preteklega leta. Med tem časom upajo, da si bodo sami pomagali iz zagate in zopet uravnovesili svojo plačilno bilanco.

Macnamara v Vietnamu

Ameriški obrambni minister Macnamara je v Washingtonu poročal predsedniku Johnsonu o uspehu svojega poslanstva v Sajgonu. Na osnovi tega poročila se bo razvijala bodoča politika napram Vietnamu. Na osnovi dosedanjih podatkov se Washingtonu nudi trojna izbira rešitve: nadaljevanje s tehnično pomočjo silam Južnega Vietnama v njihovem boju proti infiltraciji bojevnikov Vietkonga; razširitev spora s protinapadi onstran razmejitvene črte med severnim in južnim Vietnamom; in končno iskanje nevtralistične rešitve v Vietnamu, konec vojaške in finančne pomoči, ki jo ZDA nudijo že deset let.

Od teh treh predlogov se opazovavcem že sedaj zdi najbolj verjeten prvi, ker se okoli njega sučejo izjave, ki jih je Macnamara dal pred svojim odhodom na azijsko pot. Te izjave imajo opazovalci kot znak ameriške vlade za trajno odločitev, da bodo šle po poti, po kateri so hodile doslej in da bi morebiti še povečale svojo pomoč Vietnamu v boju proti Vietkongu.

Po drugi strani pa druge možnosti ne izgledajo izvedljive iz raznih razlogov. Da bi zanesli vojno v severni Vietnam, ni mogoče, ker bi morali v tem slučaju neposredno uporabiti ameriške vojske. Tega pa se ameriška vlada hoče ogibati.

Mednarodne sile na Cipru

Kljub sporazumu, doseženem v Varnostnem svetu o odpošiljavi mednarodnih sil na Ciper, se razgreti duhovi na otoku niso še pomirili. V pričakovanju mednarodnih sil Združenih narodov so se spopadli med Grki in Turki ponovno tako zaostri, da je vlada Velike Britanije zagrozila, da bo uveljavila svoje čete iz mest v svoja oporišča, če ji v najkrajšem času ne pridejo na pomoč sile OZN. Turška vlada pa je od svoje strani poslala ciprski vladi ultimatum, da se mora klanje med Grki in Turki prenehati v 48 urah. V nasprotnem slučaju bo Turčija izkrcala svoje vojske na otoku, da zavaruje pravice svoje narodne manjšine, skladno z londonsko pogodbo iz leta 1960. V ta namen so se enote turške vojne mornarice zbrale v pristanišču Aleksandreti in bile v pripravnem stanju.

Edina sila, ki bi lahko preprečila turško intervencijo, so Združeni narodi. Zato je glavni tajnik U Thant napel vse sile, da pošlje na sporni otok čimprej mednarodne oddelke, to je pred potekom turške ultimatum. Glavna ovira, ki je zavlačevala prihod mednarodnih sil, je bilo finančno vprašanje, zaradi katerega je U Thant zgubil toliko dragocenega časa. Ali ni ironija časa in načel, da največja mednarodna organizacija (OZN), kateri so države članice poverile nalogo, da čuva in ohranja mir v svetu, nima v blagajni šest milijonov dolarjev za nastop na Cipru, medtem ko iste države potrošijo letno skupno sto milijard dolarjev za oboroževanje?

Iz te finančne zadrege so Združene narode rešile ZDA in Velika Britanija, ki so brž ponudile kritje polovice stroškov, da se prepreči najhujše. Istočasno je Ka-

nada dala na razpolago 1500 svojih vojakov. Tako je lahko Varnostni svet na svoji nujni seji v noči med petkom in soboto s soglasno resolucijo pozval prizadete strani, naj se vzdržijo vsakega enostranskega vmešavanja, ker so prvi vojaki OZN že na poti na Ciper. S tem je bila v zadnjem trenutku preprečena enostranska vojaška intervencija Turčije na otoku z vsemi mednarodnimi komplikacijami, ki bi s tem v zvezi nastale.

Ben Belov obisk v Jugoslaviji

Predsednik alžirske vlade Ben Bela se je minuli teden mudil sedem dni na uradnem obisku v Jugoslaviji. Poleg političnih razgovorov si je ogledal tudi več jugoslovanskih industrijskih objektov. Jugoslovanski listi poudarjajo, da se je alžirski predsednik posebno zanimal za poslovanje delavskega samoupravljanja, katero namerava baje uvesti v Alžiriji.

Glavni namen Ben Belovega obiska v Jugoslaviji je bil navezati tesnejše stike med obema državama v vidiku sklicanja nove konference nevezanih držav. Glede potrebe po sklicanju take konference, kot tudi glede potrebe po znatnem povečanju števila njenih udeležencev, se obe državi popolnoma strinjata.

BEN BELA PRI DE GAULLU

Na poti iz Pulja v Alžir se je alžirski ministrski predsednik Ben Bela ustavil v Parizu, oziroma v nekem dvorcu nedaleč od Pariza, kjer se je sestal s francoskim predsednikom De Gaullem.

Do tega srečanja je prišlo povsem nepričakovano in tajno, tako da je javnost zvedela zanj šele, ko so bili razgovori med obema državnikoma že pri kraju. Razen kratkega sporočila francoske tiskovne agencije niso o razgovorih med De Gaullem

in Ben Belo objavili nikakih podrobnosti poročil. Vendar se zdi, da je bil glavni predmet razgovorov gospodarsko in tehnično sodelovanje med obema državama. To je razvidno iz dejstva, da se je s francoske strani udeležil razgovorov tajnik za alžirska vprašanja Jean de Broglie.

Sporazum med Vatikanom in Češkoslovaško

Po pisanju »Le Monda« bi naj Vatikan in Češkoslovaška dosegla sporazum v naslednjem: 1. Mons. Berana, praškega nadškofa, ki je bil preteklega oktobra osvojen, bi naj poklicali v Rim v začetku prihodnjega meseca. 2. Sveta stolica bi naj imenovala v Pragi apostolskega upravitelja »sede plena«, dasi bi ostal nadškof Beran praški nadškof. 3. Češkoslovaška vlada bi naj dovolila škofom svobodo izvrševanja njihove jurisdikcije po škofijah. 4. Sveta stolica bi naj imela možnost imenovanja novih škofov. 5. Sveta stolica ne bi vztrajala na zahtevi, da bi škofje, ki so bili zaprti, morali biti spet vzpostavljeni na prejšnja mesta.

Prilika za duhovni post in zdržek samovšečnosti

Velikonočno vzdusje nagiba nežne duše, da iz navidezno enolične vsakdanjosti izluščijo zlata zrna dobrih misli in plemenitih želja v pripravo za tiho sodoživljanje največje drame sveta na gori Kalvariji:

Ne biti ljubljani kakor bi si želeli.
Ne biti vrednoteni.
Ne uživati zaupanja.
Biti omlačevani, pozabljeni, postavljani ob stran.

Sprejemati pomilovanje od ljudi, ki so sami pomilovanja vredni.
Biti izpodrinjeni in varani.
Prenašati, da nas napačno razumejo, napačno sodijo in tolmačijo.
Biti stiskan in prenašati težo domišljavega, povprečnega človeka.

Ugotavljati, kako se na splošno poudarjajo naše napake in slabosti, zamolčijo se pa naše dobre strani ali morebitni uspehi.

Sprejemati nauke o ponižnosti in ljubezni od človeka, ki ni ne ponižen ne ljubezniv ter se mu nato ponižno zahvaliti.

Ugotoviti, da nekdo za našim hrbtom spletkari, pa to velikodušno prežreti.

Prenašati nerazumevanje... posebno od strani osebe, ki nam je draga in ki smo ji storili kaj dobrega.

Sejati vedno le dobro, žeti pa — nehvaležnost.

Ogibati se hvale, zlasti ne iskati lastne hvale; sami sebe potrpežljivo prenašati.

PONIŽNA DEJAVNOST DUHOVNEGA JUNASTVA:

Povsod širiti vedrino.

Biti resnično ljuben in prenašati hinavščino.

Iznani misijonarji pri sv. očetu

10. marca je sprejel sv. oče Pavel VI. skupino 200 misijonarjev, ki so bili nedavno izgnani iz Sudana. Spremljal jih je prefekt kongregacije za razširjanje vere kardinal Agagianian. Sv. oče je izrazil najprej svojo globoko žalost nad nečloveškim izgonom, ki nima opravičila, saj so misijonarji delali na duhovnem in kulturnem preoblikovanju sudanskega ljudstva. Velika je bolečina sv. očeta ob misli, da bo ostalo toliko vernikov brez dušnih pastirjev, misijonske ustanove brez čuvarjev in mladina brez vzgojiteljev.

»Kako ne bi bili potrti, — je nadaljeval papež Pavel VI., — ko vidimo uničeno delo enega stoletja, polno apostolskega ognja. Naša Cerkva je ondodnim ljudstvom obenem s Kristusovim naukom prinesla tudi družabni in kulturni napredek ter delala na utrjevanju miru in ljubezni med sudanskimi plemeni. Ni iskala oblasti ne materialnih interesov. Zato želimo pred vsem svetom poudariti, da ste postali nedolžni žrtve silnega viharja, ki so ga sile teme sprožile zoper Kristusovo Cerkvo. Postopanje, ki ste ga bili deležni, je v osnovnem nasprotju s splošnimi načeli pravice in svobode in ni v čast tistim, ki so to postopanje odločili, odobrili in izvedli. Vendar še vedno upamo, da bodo sudanske oblasti uvideli krivico, ki so jo storile svojim državljanom, vam, njih dušnim pastirjem, in vsej katoliški Cerkvi. Zato bomo še naprej prosili Vsemogočnega, naj vas pripelje nazaj med tako drago nam sudansko ljudstvo.«

Koncil se bo letos zaključil

Msgr. Vallance, ki vodi tiskovni urad pri II. vatikanskem koncilu, je izjavil, da sv. oče zelo želi, da bi se koncilsko delo pri letošnjem tretjem zasedanju zaključilo. To tudi ne bo tako težko, kajti komisije in podkomisije neutrudno delujejo. Tudi njih delo je del koncila in zato smemo vse to obdobje pred 14. septembrom mirno imenovati »koncil v malem«. Pri tretjem zasedanju koncila bodo prišle do izraza nove metode dela, nov način pravljanja in nova tehnika pri vodenju koncilskih sej, kar vse bo pripomoglo, da bodo izostala ponavljanja istih argumentov in bo koncil hitro prehajal od osnutka do osnutka.

Sovjetski kozmonavt German Titov

je v teku sestanka ideološke komisije glavnega odbora sovjetske komunistične stranke, ki se je vršil 25. in 26. novembra lani, izjavil: Mi moramo nuditi dokaz, da

Neopazno storiti kaj dobrega tistemu, ki nas je ranil ali žalil.

Složno živeti z antipatično osebo.

Prežreti netaktičnost.

Pozabiti, pozabiti, pozabiti.

Vprašati za uslugo iz pozornosti.

Strpno poslušati drugačen način mišljenja in gledanja.

Na prezirljiv posmeh odgovoriti z vedrim pogledom in iskrenim nasmehom.

Veliko delati — pa ineti malo ali nič uspeha.

Biti živalnega značaja, pa biti obsojen na brezdelje.

Biti slabotnega zdravja, pa kazati dober videz.

Počutiti se nekako srednje, ne prav dobro in ne prav slabo, pa vseeno vleči naprej.

Koncil je potrdil njeno delo

Ko je Don Alberione ustanovil moško vejo kongregacije pavlincev, je njegovo oko postalo pozorno na preprosto kmečko dekle, ki je imelo tedaj 21 let. Odkril je v njej globoko dušo in velike roditeljske sposobnosti. Dekle se je pisalo Tekla Merlo. Ni imela drugega kot ljudsko šolo. Toda, ker je Don Alberione vedel, da je Bogu všeč to, kar je preprosto, da s tem poniža visoke in ošabne, je prav tej mladenki poveril vodstvo skupine deklet, ki naj bi postale jedro bodoče kongregacije hčera sv. Pavla, kratko pavlinke imenovane. Zgodilo se je to v Italijo najtežjih časov, ko je divjala prva svetovna vojna z vso krutostjo: leta 1915.

Tekla Merlo je bila slabotna po telesu, toda orjak v volji. Težave so deževale od vsepovsod, ne najmanj od cerkvenih oblasti, kajti mnogim se je zdelo nezasišano, da se redovnice kažejo po ulicah, ponujajo katoliški tisk in se bavijo s tiskanjem knjig, z radiom in kinom. »Redovnice so za bolnišnice, zavode, šole, ne pa za apostolat na cesti,« so modrovali. »Saj se bodo moralno zgubile,« so trdili drugi. Tekla Merlo pa je bila prepričana, da je novi način apostolata absolutno potreben. Danes, ko je celo II. vatikanski koncil izdal odlok o sredstvih družabnega obveščanja, se nam to zdi čisto naravno. Toda l. 1915 je bila zamisel Don Alberiona in njegove sodelavke Merlo revolucionarna skoraj proti duhu cerkvenih oblasti.

Ni čuda, da je prišlo prvo odobrenje s strani Cerkve šele leta 1929. Potem ko je mati Merlo prenesla sedež kongregacije s podeželskega mesta Borgo di Castagneto d'Alba v Rim (zgodilo se je to l. 1936), je kongregacija prišla končno do pravega razmaha. Toda šele l. 1953 je bila dokončno potrjena s strani Sv. Stolice.

Danes vršijo pavlinke svoj apostolat dobre knjige in dobrega filma že skoro po vsem svetu. Samo v Italiji imajo 90 knjigarn in nekaj deset kinematografskih agencij. V Braziliji in Kolumbiji vodijo versko oddajo, ki gre vsak dan med poslušavce po valovih radia. Najdemo jih v pragozdu ob Amaconki, na daljnih Filipinih, v Avstraliji, Indiji, na Japonskem, v Afriki, ZDA, Kanadi in po vsej Južni Ameriki.

Kako modernega in podjetnega duha je bila m. Tekla Merlo, priča misel, ki jo je za zadnji božič zapisala v pismu svojim provincialkam: »Pišete mi o škodi, ki jo povzročajo komunisti s svojo delavnostjo, in o njih prebrisani taktiki, s katero znajo varati nerazgledane kristjane. Prav zato mora biti naše geslo: zbudimo se in delajmo! Ne pozabite nikdar: namen naše kongregacije je delati dobro z modernimi sredstvi tehnike in propagande. Za nobeno ceno ne smemo od tega cilja odstopati! Naš apostolat ostane tisk, kino, radio, televizija in kar bo še prinesel tehnični napredek. Zato bo naša kongregacija ostala vedno mladostna, ker se bo vedno posluževala novih iznajdb.«

Tako je pisala ta čudovita redovnica pred nekaj meseci, stara skoro 70 let. Sedaj je omahnila na bojnem polju božjega kraljestva. Umrla je v hiši, ki je njeno zadnje veliko delo: v moderni kliniki Albano Laziale, ki jo je zgradila za redovnice vse Italije in kamor se zateka po zdravje najmanj 40 ženskih redovniških skupnosti. Bila je res velika in posnemanju sv. apostola Pavla.

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

Na roditeljskem sestanku v Gorici smo slišali, da uči na slovenskih srednjih šolah več duhovnikov. Ali bi mi lahko pojasnili, koliko jih je in kdo jih nastavlja?

Mati

Na naših šolah v Gorici uči skupno pet duhovnikov, ki so porazdeljeni na vse slovenske srednje šole: na višjo gimnazijo — licej, učiteljske, nižjo gimnazijo (2. in 3. razred), strokovno šolo (2. in 3. razred) in enotno srednjo šolo (1. razred), skupno 21 razrednih skupin. Dva sta kateheta, eden na nižjih, drugi na višjih šolah, in ju nastavlja škofištvo, potrdi pa šolsko skrbništvo (proveditorat). Dva sta poklicna profesorja in ju je nastavilo šolsko skrbništvo, enega pa je imenovalo ravnateljstvo šole.

Dvajset let bo že kmalu minilo, pa je spomin na strele, ki jih je prejel Kristus na križu v kraju Molina di Quosa, med ondodnim prebivalstvom še tako živ in vtis tako silen, kot da bi se bilo to včeraj zgodilo.

Molina di Quosa je majhno naselje, ki leži na polovici razdalje med Piso in Lucco v Toskani. V juniju leta 1944 — vojna je divjala s svojo grozotno silo — se je nastanil v omenjenem kraju oddelek nemške vojske, ki mu je načeloval poročnik Henrik Lohse. Bil je visoke postave, močan kot bivol, surovega nastopa in poln sovraštva do vsega, kar je božje. Rad je preklinjal, kričal na svoje podrejene, se norčeval iz prebivalstva, divjal po gostilnah, delil brce in klobute in se opijal, kadar je le mogel.

Bil je eden od petkov v juniju. Poročnik Lohse je že ves popoldan praznil ste-

klenice chiantija v gostilni »Da Ezio«. Vino ga je napravilo objestnega. Jezik se mu je razvezal v reko besedi, ki jih ni nihče razumel. Le to se je dalo razbrati, da psuje ves svet. Nenadoma se mu je pogled ustavil na križu, ki je visel na steni nasproti vrat. Zagrabil je za revolver, ga usmeril na križanega in sprožil.

Prvi strel je zadel levo Kristusovo roko prav v zapestju, tako da so se prsti odtrgali od lesa. Drugi strel je razbil desno Kristusovo nogo prav pod kolenom in jo čisto razdrobil. Tretji in četrti strel pa sta razbila Kristusovo telo v višini trebušne votline na desni strani. Vsi navzoči so onemeli. Z grozo so opazovali, kaj bo sledilo. Poročnik se je zasmejal kot bi bil blazen, stopil k steni, snel poškodovani križ, plnil vanj in ga v divji jezi vrnil ob tla. Nato je z velikimi koraki zapustil sobo in odšel na sedež poveljstva.

Naslednji dan se je poročnik vrnil v gostilno. Križ je ležal na tleh, kot ga je bil pustil. Spet ga je zagrabil satanski bes. Začel je križ brcati iz kota v kot. Ko se mu je jeza malo polegla, je križ zagrabil in ga vrnil v jeklen zaboj, ki je bil poln streliva za puške in strojnice.

Minilo je točno osem dni. Spet je bil potek. Poročnik Lohse je sklenil, da obišče Firence. Ura je kazala dve popoldne. Vozil ga je njegov osebni šofer, štiridesetletni Pietro Georgis iz Turina. Vse, kar se je potem zgodilo, vemo iz njegovega pripovedovanja.

Komaj sta dospela do kraja Capannori, so zablesteli na sinjem nebu štirje ameriški lovci. Šofer Georgis je hitro zapegljal vozilo pod cestni nadvoz. Letala so krožila, kot da jim ni ničesar mar, kar se na zemlji dogaja. Nenadoma pa se dva lovca odtrgata od skupine in se kakor kragulj spustita nad Mercedes poročnika Lohseja. Njegov šofer se je takoj zavedel, da je napad njima namenjen. Z vso naglico je skočil v zaslon, ki ga je nudil opornik nadvoza. Poročnik Lohse je pa ostal ob avtu, kot da bi ga nezna sila prikovala ob tla.

Tedaj sta letali že dosegli cestni nadvoz. Zaropotala so strojnice in Mercedes je bil prerežetan. Poročnik Lohse se je zrušil v prah ceste in obležal. Prejel je

točno štiri strele, kakor jih je bil teden prej oddal na Kristusa. Prvi ga je zadel v levo roko in mu odrgal vse prste. Naslednja dva sta ga zadela v desno stran trebuha. Ko je že ležal brezmočen na tleh, se je spustil nanj drugi od lovcev in mu s četrtim strelom razbil desno nogo natančno pod kolenom.

Šofer Georgis, ki je bil prisoten pri bogoskrunskem streljanju na križ, je bil tako prevzet, ko je videl, kako je njegov gospodar prejel enake strele, kot jih je bil na Kristusa oddal, da je v hipu pozabil na lovca, na smrtno nevarnost in na možnost, da se lovca vrmeta. Zapustil je zaslon in skušal pomagati nesrečnemu poročniku.

In tedaj se je zgodilo nekaj najbolj čudovitega, nekaj kar je zmogel storiti le Bog v svojem brezmejnem usmiljenju. Od nekod se je pojavil duhovnik. Georgis ga ni vprašal, od kod je in kako da je ravno tedaj prišel mimo. Še danes ne ve, kdo je bil in kam je bil namenjen. Dejstvo je, da je poročnik umrl v njegovih rokah, medtem ko je izgovarjal besede: »Božja roka me je zadela« in se pobožno pokrižal. Ves njegov izraz je pričal, da sprejema smrt vdano, v zadoščenje za svoje bogoskrunsko dejanje.

Dogodek se je v Molina di Quasa in njega okolici razvedel kot blisk. Še isti dan so šli vaščani po križ, ki je ležal v zaboji in ga slovesno prenesli v župno cerkev. Sedaj ga hranijo v stekleni omari. Leži na postavku, prevlečenem z žametom in okrog njega so razpostavljene umetne cvetlice. Ljudstvo imenuje križ »Il Crocifisso del Tedesco«. Vsako leto, ko pride mesec junij, ga v cerkvi slovesno izpostavijo v javno čiščenje. Nato sledijo slovesnosti, kot jih je navajeno uprizarjati preprosto italijansko ljudstvo z dežele: procesija, bengalični ogenj, streljanje iz možnarjev in govori.

Tudi šofer Georgis se vrača vsako leto na kraj strahotnega greha. In če ga kdo vpraša, kaj misli o tistem letalskem napadu, z vso gotovostjo odgovarja: »Tisti letali nista streljali, sta kaznovali, kaznovali od Boga poslani!« In se pobožno prekriža.

Enakopravnost-kajjeto?

Vsako leto se naši komunisti, kakor komunisti vsega sveta, spominjajo 8. marca — praznika žena. Vsem je že znano, da oni izrabljajo ta dan v svoje namene. Vsako leto pišejo nekako tako: milijoni žena se še borijo za dosego svoje enakopravnosti. Pri tej stari pesmi mislijo le na tiste ženske, ki ne živijo pod komunizmom, njihovim ni treba, da se borijo, ker... so že dosegle enakopravnost...

Velik svetovni pisatelj je napisal: Komunisti dajo ženskam tako enakopravnost, ki je slična moderni sužnosti, z razliko, da jo oni imenujejo enakopravnost.

Kadar govorijo komunisti o enakopravnosti, nam ne dajo jasne pojma, v čem obstaja ta enakopravnost, to je postalo zanje le parola. Pišejo o enakopravnosti, o borbi žen za napredek; kaj več pa ne vedo povedati. Naj bodo odkriti in naj najprej pometejo pred svojimi pragom, a tega ne bodo storili. Jasni so le tedaj, ko pišejo o odpravi vseh zaostalosti in predsodkov in sem spadajo verski predsodki. Tu jih razumemo.

Tako se je izrazil blister kmečki gospodar z Vipavskega: Kdo razume to enakopravnost? Vprašal sem neko našo učeno in »zgrajeno« žensko, pa je le nekam menala. Verjetno mislijo tako: enakopravnost najprej doma, pri mizi, najprej bo mož serviral juho, ona pa prikuho, pa bo enakopravnost. Boge če je to pri mizi Tita, Kardelja, Marinka itd. Kaj bo prišla tudi taka enakopravnost, da bo šel mož v poročnišnico za drugega otroka?

Tako se smejejo v naši domovini.

Vendar so komunisti uspeli zmešati pojme nekaterim našim ženskam, najbolj pri takih, ki so lahkega razuma. Blagor tem ženam, saj se na ta dan opijejo na ta račun.

š. m.

Pametna odredba

Na Montecitoriu je dne 13. marca 180 demokršćanskih poslancev odobrilo predlog poslanca De Zana o prepovedi vsakršne propagande za nedostojne filme. Prepovedane so slike, ki žalijo čut sra-

mežljivosti, prepovedana vsaka propaganda po tisku za take filme. Nedostojen film se bo smel v tisku samo omeniti skupno z glavnimi igralci v filmu in nič več. Razpravljanje o takih filmih je vedno škodljivo, ker v večini slučajev doseže ravno nasprotno. Mlad človek ne bo verjel zdravi kritiki, sam se bo hotel prepričati, če je film res tak, kakršnega prikazuje kritik.

Spominimo se najbolj pornografskih filmov zadnjih let in stroge obsodbe proti njim v katoliških časopisih. Učinek je bil ravno nasproten. Ljudje so drveli k takim predstavam in cele ure čakali pred blagajno, da pridejo na vrsto. Zato je zdaj čisto na mestu popoln prezir takega filma.

30 univerz v Afriki

Trenutno je v Afriki 30 univerz, na katerih uči 2200 profesorjev. Ena tretjina jih je iz Evrope in obeh Amerik.

Tisoč oči za slepe

Več kot pet sto oseb v Kanadi je že došlo v oporoki, da dajo svoje oči po smrti na razpolago očesnim klinikam, ki naj jih vsadijo slepim otrokom. Velike zasluge za to ima »krščansko družinsko gibanje«, ki neprestano vabi vernike k darovanju oči v korist slepcev.

★

Jacqueline

Nekaj trenutkov pred obiskom predsednika Kennedyja in njegove soproge se je Janez XXIII. nekoliko zaskrbljen obrnil do svojega protokolarnega prelata in ga vprašal, kako se običajno nazivlje ženo državnega predsednika. Prelat ga pouči: »Svetost, lahko ji rečete: gospa predsednica ali pa tudi enostavno: gospa!«

»Ah,« je zamišljeno odvrnil papež. Ko pa vstopi predsedniška dvojica v sprejemno dvorano, papež na široko razprostre roke in se dobrotno nasmehe rekoč: »Jacqueline!«

KAJNAMNUDIDEŽELA?

Ce poslušas razgovore v gostilni ali v vlaku, boš večkrat slišal pripombo: zdaj so ustanovili še deželo. Samo goljufija. Saj ne vedo več, kaj bi si izmislili, da bi našli možnost za nove mastne stolčke.

Kaj naj rečemo k temu? Ce ljudje niso poštenji ali če javna uprava ni zdrava, se na nekatera mesta res prerijejo ljudje, ki jim gre za stolčke. Na splošno pa to ne drži.

V našem primeru gre za novo deželno upravo, v katero spadajo tržaška, goriška in videmska pokrajina. Ta uprava bo urejala nekatere važne stvari, o katerih so doslej odločali v Rimu. In to je dobro, ker je pač Rim daleč in ne pozna ter ne občuti naših potreb tako, kakor mi sami.

Za nas je dežela važna še zato, ker smo v njej združeni vsi Slovenci, ki kolikor toliko strnjeno ali vsaj v večjem številu živimo v Italiji. Zdaj smo torej prvič dobili takšno avtonomno upravno enoto, ki zajema tista področja, na katerih živi slovenska narodna manjšina. Kakor je znano, je zakonodajavec v členu 116 ustave predvidel za nekatere pokrajine ustanovitve dežel s posebnim pravilnikom ne samo zaradi njihove zemljepisne lege, ampak tudi zato, ker tam živijo narodne manjšine. Tako so južni Tirolci kmalu dobili deželo s posebnim pravilnikom, ki se imenuje Tridentinsko - Gornje Poadižje; na področju, kjer živi francoska manjšina, pa so ustanovili deželo Aosta. Najtežji porod je imela naša dežela Furlanija - Julijska Benečija. Za naš primer res lahko rečemo — vsaj kar se manjšinskih pravic tiče: tresle so se gore, rodila se je miška.

Da bomo dobili jasnejšo sliko, bomo na kratko primerjali, kaj nudijo deželni pravilniki francoski ter nemški in kaj slovenski manjšini.

MANJSINSKE PRAVICE V DOLINI AOSTA

Posebni pravilnik za deželo Aosta govori o pravicah tam bivačih francoske narodne skupnosti. Vsebovane so v šestem poglavju. Pod naslovom »Jezik in šolstvo« je z zakonom določeno, da je v deželi francosčina izenačena z italijansčino. In potem so še druga določila, po katerih so na primer dopuščene javne listine v obeh jezikih. Kdor hoče biti sprejet v državno upravno službo na področju dežele, mora znati poleg italijansčine tudi francoščino. Za sprejem v takšne službe je torej znanje francoščine obvezno. Za pripadnike obeh narodnosti so seveda tudi na razpolago šole vseh vrst in stopenj.

MANJSINSKE PRAVICE NA JUŽNEM TIROLSKEM

Posebni pravilnik za deželo Tridentinsko - Gornje Poadižje med drugim predvideva posebna zastopstva nemške jezikovne skupine v deželnih organih (čl. 24 in 30), v pokrajinskih organih (čl. 43 in 44) ter v šolski upravi (čl. 15). Nemški manjšini je zajamčeno politično predstavnstvo. Poleg določil o povsem enakopravni uporabi nemščine in latinščine, o šolstvu, o javnih listinah v obeh jezikih, o krajevnih imenih v obeh jezikih in tako dalje, vsebuje tamkajšnji pravilnik posebne predpise o enakopravnem zastopstvu nemško govorečega prebivalstva v deželnem zboru. V členu 24 posebnega pravilnika je določeno, da se prvi dve leti voljo predsednik deželnega zbora iz vrst svetovavcev, ki pripadajo nemški jezikovni skupnosti, naslednji dve leti pa iz vrst italijanskih prebivalcev. Poleg tega je v čl. 30 povedano,

da mora biti deželni zbor sestavljen v sorazmerju s številom predstavnikov jezikovnih skupin, ki so v deželnem svetu. To naj trenutno zadošča, saj bomo že iz povedanega lahko videli, kakšno revščino nudi posebni pravilnik slovenski manjšini.

V NASI DEŽELI

Tretji člen posebnega pravilnika za deželo Furlanija - Julijska Benečija, ki govori o narodni manjšini, Slovence sploh ne omenja po imenu. Pravi tole: V deželi se priznava enakost pravic in ravnanja vsem državljanom, naj pripadajo katerikoli jezikovni skupini, z zaščito njihovih jezikovnih ter etničnih značilnosti. Potem je treba omeniti še četrty člen, v kolikor se sklicuje na ustavo in mednarodne obveznosti. To je vse.

Besedilo tretjega člena je bilo znano že pred odobritvijo v parlamentu. Predlagale so ga tedanje vladne stranke. Ker pa je posebni deželni pravilnik ustavni zakon, ki potrebuje v parlamentu dvetretjinsko večino, katere takratna vlada ni imela, so morali za njegovo odobritev glasovati tudi parlamentarci Italijanske socialistične

stranke ter Italijanske komunistične partije. Takrat so predstavniki slovenskih političnih skupin zahtevali razširitev tretjega člena z vključitvijo nekaterih skupnih zahtev vseh Slovencev. V imenu komunistov je Marina Bernetič tedaj izjavila, da komunisti raje ne bodo glasovali za pravilnik, kakor da bi odobrili nespremenjen tretji člen. Podobno izjavo je dal zastopnik PSI. V Rimu pa so prevladali drugi razlogi italijanske komunistične partije in skupne zahteve vseh Slovencev so splavale po vodi tudi takrat, ko so imeli komunisti edino priliko, da bi lahko res kaj naredili za Slovence.

Ta člen bo treba vsekakor raztegniti, odnosno zahtevati poseben zakon za zaščito slovenske manjšine, kot so slovenske demokratične stranke zahtevale že takoj, ko je zaščita po členu 3 padla v vodo. — O tem bomo govorili drugič. Za zdaj opozarjamo vse zavedne Slovence, naj imajo vse to pred očmi in pri deželnih volitvah oddajo svoj glas. Skupni slovenski listi ter kljub za nas krivičnem volilnem zakonu izvolijo vsaj enega Slovenca v deželni svet!

Predor sv. Bernarda

Ni človeka, ki bi ne poznal prelaza sv. Bernarda. Ta prelaz je morda najbolj znan prelaz v Alpah. Po njem se preliva glavni cestni promet med Svico in Italijo. Preko tega prelaza, ki veže dolino Aosta z dolino Rodana in potem z Zenevskim jezerom v Svici, se je vedno odvijal tudi živahen promet s pokrajinami ob Renu. Da bi pomagali potnikom, ki so morali preko prelaza ob slabem vremenu, so na prehodu menihi sv. Bernarda zgradili znameniti hospic in samostan in tam redili znane pse bernardince, ki so iskali v snegu zakopane potnike. Vse to bo danes postalo le še zgodovina in spomin. Kajti globoko pod prelazom so zgradili predor, ki bo zelo olajšal potovanje iz doline Aosta v dolino Rodana in v Svico. Potniku ne bo več treba, da se bo dvigal na visoki prelaz (2400 m), dokaj niže spodaj je sedaj skopan predor, ki ga bo varno prepelejal preko Alp tudi v najhujši zimi. Saj tega od sedaj ni mogel, ker je Sv. Bernard pozimi tako zasnežen, da ne more čez nobeno vozilo.

Novi predor so zgradili vzajemno Svecarji in Italijani vsak svojo polovico, ker je ravno na meji med Italijo in Svico. Za promet ga bodo odprli na praznik sv. Jožefa, 19. marca, slovesna otvoritev pa bo pozneje, najbrž v mesecu maju. Predor je dolg 5880 metrov in širok 7,50 m. Razdeljen je v dve poti, tako da bodo mogli voziti avtomobili v eno in drugo smer istočasno. Računajo, da bo teklo skozi predor vsako leto do tri sto tisoč vozil, ki bodo morala vsa voziti s predpisano brzino. Poskrbeli so za potrebno zračenje s posebnimi ventilatorji. Tudi razsvetljava bo brezhibna, saj so na vsakih šest metrov namestili posebne žarnice na sodij z močjo 2700 lumenov. Ob straneh vsake poti je še 3 m širok pločnik za pešce. Vsakih 240 m so pa posebej vdolbine za ustavljanje avtomobilov, ki bi se jim pripetil kak incident. Poskrbljeno je tudi za dobro telefonsko zvezo. Ker vodi predor iz ene države v drugo, so ob vходу s švicarske kot z italijanske strani mejne oblasti obeh držav, ki bodo oprav-

ljale potrebne kontrole za potne liste in za dogano, tako bo popotnik ob izstopu lahko nemoteno nadaljeval pot, ker bo vso kontrolo opravil pri vstopu.

Predor je gradila posebna družba z mešanim švicarskim in italijanskim kapitalom, zato bo treba plačevati cestarino, ki bo znašala od 1300 do 2600 lir za vozilo kakor bo veliko.

Novi predor je prvi predor za avtomobile, ki je že zgrajen in bo sedaj začel delovati. Kot znano gradijo podoben predor pod Mont Blancem, ki bo pa odprt šele čez dve leti. Velika pridobitev novega predora je v tem, da bo prehodeno celo leto, ker je cesta, ki vodi do predora, pokrita že več km prej tako na eni kot na drugi strani. Prelaz sv. Bernarda bo tako izgubil na svojem pomenu in gotovo bodo le redki, ki bodo hoteli z avtom čez čepav poleteti, ker se jim ne bo splačalo. S tem bo izgubil na pomenu tudi hospic in z njim samostan sinov sv. Bernarda. Tako je: življenje gre naprej in človek si skuša olajšati svoje bivanje in tudi potovanje po svetu, moderna tehnika nam pri tem nudi neverjetno pomoč.

Ameriški predlog v Ženevi

V Ženevi je ameriški predstavnik Adrian Fischer predlagal nekatere načrte, ki zadevajo uporabo vojaške jedrske sile za miroljubne namene. Fischer je pozval mednarodno jedrsko agencijo, ki ima svoj sedež na Dunaju, naj pošlje svojo komisijo v ameriško državo Massachusetts, da bi si ogledala jedrski reaktor, ki je tam postavljen in je v teku leta 1963 dal nad eno milijardo kilovatnih ur. Ameriški delegat je še nato dejal, da imajo Amerikanci še tri druge reaktorje, manjše zmogljivosti, ki pa so že nad dve leti pod nadzorstvom dunajske mednarodne atomske agencije. Ameriški delegat je izrazil željo, naj bi tudi druge sile, zlasti Sovjetska zveza, sledile vzgledu Združenih držav. Toda četudi Moskva ne bo dovolila dunajski agenciji, da bi nadzirala njene jedrske naprave, bodo Združene države to vsceno dovolile.

je zamahnil z roko: »Vidim, da niste Nemci! Dostojanstvena odločnost je pač dika nemškega nadčloveka. Hitler, to je genij! «Il signore della guerra - gospod vojne!» mu pravimo. Ni zaman dogal v svoji genialnosti, da je vojna zmagovalje nasilja, in ne uči zaman, da morajo sredi vojnih grozot zamrzniti vsi občirni, moralne zapovedi, pisani zakoni: v vojni velja samo en ukaz: »Naprej!« Drži samo eno povelje: »Zlomji vsak odpor!« Zmagaj in vse ti je dovoljeno. Zmagovavec ne bo nikdar stal pred sodnim stolom, na njem bo sedel in oblastno sodil premagance. »Zazvonilo je polodne. Poročnik je odšel. Stal sem sredi jahalnice kot omotičen, v sencih mi je razbijalo srce se mi je krčvito stiskalo. Brž so me obstopili jetniki in me spraševali, če mi je slabo. Revčki, pozabili so nase, bili so prav tako blede in šibki, saj že drugi dan niso ničesar zaužili.

Poročnik je prinesel papir. Možem sem pojasnil, da moram spisati sezname, nato nas izpustijo. Dva moža sta začela urejati jetnike in mi narekovati podatke, da je delo šlo izdatno izpod rok. Proti večeru me opozorijo, da so spustili v jahalnico

VPRAŠUJETE - ODGOVARJAMO

O bogomiselnih redovih

Trapisti, kartuzijanci, klarise, benediktinke, karmeličanke, vsi ti redovniki in redovnice, zaprti v svojih samostanih, molijo in molijo, premišlujejo in premišlujejo! Ali ni to potrata časa? Ali ne bi bilo bolje, da gredo v svet in da v svetu delajo za krščanske ideale? Ali ni to njihovo življenje sebično, egoistično, da, brezplodno?

S. M.

Tako, kakor Vi, mislijo mnogi ljudje o samostancih, ki so se posvetili tako imenovanemu notranjemu, kontemplativnemu (premišljevalnemu) življenju. Ti ljudje upoštevajo samo zunanja dela. Marta, ki je stregla Jezusu, ni razumela Marije, ki je poslušala Jezusovo besedo. To je problem Marte in Marije. Duša kartuzijanca sliši strašni glas zločinov, ki se dviga iz sveta proti nebu in izživa kazen božjo na zločinca. In kartuzijanec moli in moli in zastavlja roko božje pravice, ki je pripravljena, da ošine grešnika. Ali ni to vzvišena naloga kartuzijanca? Kratka, toda goreča molitev čiste kartuzijske duše bo prej dosegla spreobrnjenje grešnika kakor dolgo, četudi tehtno dokazovanje, da njegovo življenje ni v redu, da se mora popraviti in krščansko živeti. Kdor moli, je v direktni, neposredni zvezi z Bogom, z najvišjim bitjem, ki lahko gotovo bolj uspešno zna odstraniti vsako oviro spreobrnjenja. Molitve in pokora omenjenih samostancev podpirajo ne samo misijonarje v poganskih zemljah, ampak tudi apostole, ki delujejo med modernim svetom.

Kaj je vzrok tolikim spreobrnjenjem med pogani, takšnemu heroizmu škofov, duhovnikov in tudi navadnih vernikov v

komunističnem svetu, če ne tudi ponižna molitev in požrtvovalna pokora ponižnega redovnika in redovnice? Njihove duše v tih samoti rešujejo duše in pomagajo Cerkvi od zmage do zmage.

Monsignor Favier, škof v Pekingu, je rekel: »Hocem ineti trapiste v tem apostolskem vikariatu. Želim celo, da se vzdržijo vsake zunanje službe, da jih nič ne raztrese v njihovem delu molitve, pokore in svetih študij, ker vem, kakšno pomoč bo prinesel misijonarjem samostan premišljuječih redovnikov med našimi ubogimi Kitajci.« Pozneje je enkrat rekel: »Uspeli smo končno prodrati na področje, ki nam je do sedaj bilo nedosegljivo. To dejstvo pripisujem našim dragim trapistom.«

Neki škof v Kočinci je izjavil guvernerju v Saigonu: »Deset karmeličank, ki molijo, mi bodo večja pomoč kakor dvajset misijonarjev, ki pridigajo.«

Pokojni zagrebški kardinal Stepinac je hotel obnoviti in poživiti krščansko življenje v svoji nadškofiji. In kaj je storil? Ustanovil je samostan karmeličank v Brezovici blizu Zagreba, ki še danes deluje in s svojimi molitvami nevidno, a uspešno pomaga, da se v težkih verskih razmerah, v katerih živi Jugoslavija, versko življenje ohranja in plodnosno razvija.

Seveda vsa ta izvajanja bo razumel samo tisti, ki veruje v moč molitve, ki je kristjan v pravem pomenu besede.

Ce dobro pomislite, kar sem Vam zgoraj napisal, morate kot veren kristjan priznati, da življenje trapistov in sploh kontemplativnih redov ni potrata časa, ni sebično, ni brezplodno, kakor mislite. Njihovo življenje je življenje popolnoma posvečeno najvišjemu idealu, kateremu se človek more posvetiti, to je rešitvi duš.

Kam plove italijanska kinematografija?

Katoliška Italija ima žalostno prvenstvo: največje število nemoralnih filmov. Neverjetno, a resnično.

Ne pomagajo nobeni članki ali protesti; še več, kadar pride čas za razpravo o filmski cenzuri v italijanskem parlamentu, tedaj pridejo demokrščanski poslanci nepripravljeno, z nobenim konkretnim predlogom. Leta 1962 je stopil v veljavo zakon o filmski cenzuri. Pametni odgovorni ljudje so se zadovoljili le s to izjavo: zakon je začasen, in to je bilo vse. Vrsta pornografskih filmov, z besednimi in predvajalnimi »zakladi«, pa se je stopnjevala, dodajmo še žalostno-smešne prizore magistratov raznih italijanskih mest, ki so filme »ustavili«, potem pa privolili predvajanje. Prav uspešen pripomoček za publiciteto.

Italijanski filmi, po svoji večini, sramotijo Italijo in umetnost, ne prinašajo državi nobene koristi, še manj državljanji vzgoji državljanov, korist gre le producentom in filmskim igravcem, ki zaslužijo milijone s pornografijo.

Kinematografski zakon leta 1962 je le izrodek. Kaj nam bo prineslo to leto v tem pogledu? Nekaj je že posijalo: demokrščanski poslanci so sestavili posebno odlično spomenico, kar pomeni, da so letos »pripravljeni«. Upajmo, da bodo tudi odločni in s svojim posegom uspešni. Nastala pa je v tem času nova stvar: na vladi so socialisti, katerih usmerjenost na tem polju je znana. Opuzili smo večkrat, da se jim demokrščanski nočejo zameriti...

Poslanec Luciano Paolicchi, socialist, predsednik socialistične komisije za proučevanje kinematografskih problemov, je že izjavil: »... Prišel je čas, da odpravimo kinematografsko cenzuro, kakor smo leta 1962 odpravili cenzuro za odrska dela.«

Bojimo se, da bo ta stavek obveljal. Odkrito rečeno, ne obetamo si veliko od te nove razprave, zato naj vršijo svojo dolžnost predvsem starši. Otroci so potrebni dobre filmske vzgoje, predvsem doraščajoča mladina, starši naj se prvi tega zavedajo.

Preveč filmov je postalo legalna šola za nemoralno, prostitucijo in materializem, na žalost tudi s finančno podporo države, to je nas davkoplačevavcev. d.j.

ZA DOBRO VOLJO

Najlepša knjiga sveta

Neki časopis je izvedel anketo med svojimi čitatelji. Odgovorili naj bi, katerih sto knjig je po njihovem mnenju najlepših na svetu. — Tudi Oskar Wilde je poslal svoj odgovor, ki se je glasil: »Kako naj navedem sto knjig, če pa sem jih doslej spisal le pet?«

Škotska

Škot se je usmilil bereča in mu dal deset lir.

»Dám vam deset lir, a upam, da jih ne boste zapravili v gostilni.«

»Kaj vendar govorite, gospod, takoj grem, da si kupim dvorec ob jezeru.«

da mi pridno priskočita na pomoč.«

Viktorin se je brž vdal, Štefan pa je nekaj predmisljal. »Ne tratiimo časa!« sem odločil. »Predvsem se organizirajmo. Ti, Viktorin, ki prihajaš iz zunanega sveta, pojdi k vratom, oprezuj, poišči osebo, ki naj sporoči gospodu nadškofu, da smo tu, naj nas čimprej reši; ti, Štefan, ki rad govorančiš, pojdi med jetnike, povej jim novice, kar jih veš, še veliko priloži, da bo morala visoka; jaz grem iskat pisalnih potrebščin.«

Ko smo se čez čas sešli, je Viktorin povedal, da je iztaknil uslužnega italijanskega podoficirja, ki je voljan jutri zjutraj obvestiti nadškofa; Štefan je pa ves poparjen trdil, da morale ni moči najti niti na samih tleh, ker se je pogreznila pod žaganje, in da njegove besede ne vžigajo več; sam sem končno poročal, da so obljubili bogato večerjo za vse jetnike, prav tako so obljubili, da bodo duhovnikom nakazali prenočišče, ki je pridržano le za plemenite goste, zagotovili so tudi, da nas izpustijo, čim dospel iz Trsta Oberst SS, polkovnik, ki o vsem edini odloča.

(se nadaljuje)

Ob dvajsetletnici

(Iz zapiskov zareskega župnika)

»Kar vam zaupam, ni več vojaška tajnost, ker je že prodrlo v svet. Bilo je avgusta 1939, dan potem, ko je Stalin pristal na nenapadalno pogodbo z Nemčijo. Hitler je sklical na vojni posvet najožje sodelavce in vrhovne poveljnike oboroženih sil. V gradiču Berghof v Berchtesgaden so se zbrali maršal Göring, admiral Raeder in generali von Brauchitsch, Keitel, Halter in še kdo drugi. Hitler jim je žareč od radosti javil, da je dosegel sporazum z Rusijo in da je zdaj pot zavojevanja na široko odprta. Previdnost mu je določila zgodovinsko nalogo, da zagotovi nemškemu plemenu v razširjenih mejah rajha nadoblast nad vsem svetom. Zato je obdarila z izredno politično genialnostjo, pa tudi nemški narod stavi vanj svoje polno zaupanje, tako da najbrž ne bo nikoli več človeka, ki bi imel večje avtoriteto. Njegovo življenje je neprecenljive dragocnosti za veličino nemške-

